

Алімпіяда па беларускай мове
7 клас

Заданне 1. Складзіце і запішыце з назоўнікамі словазлучэнні, падабраўшы да назоўнікаў прыметнікі ці займеннікі.

Стэп, лебедзь, падарожжа, дробязь, здароўе, шампунь, раяль, ветразь, шаль, медаль, рукапіс, гусяня.
Па 0,5 бала за словазлучэнне

Заданне 2. Пры дапамозе адпаведных суфіксаў утварыце словы з памяншальна-ласкавым значэннем.

Агонь, песня, вішня, чамадан, вагон, чарэшніа, сотня, струмень.
Па 0,5 бала за слова

Заданне 3. З прапанаваных слоў выпішыце толькі тыя, у якіх дапушчаны памылкі. Побач запішыце правільны варыянт.

Адрыналін, аксіёметр, брандспойт, бесцелер, біліцёр, бугалтэрыя, вакуум-камера, геадэзія, почарк, інтэлегенцыя, пясчаны, блісчасты, салдатчына.

Па 0,5 бала за кожную выпраўленую памылку, мінус 0,5 бала – выпраўленне правільнага напісання

Заданне 4. Замяніце адным словам наступныя фразеалагізмы.

Мазоліць вочы, тачыць лясы, кляваць носам, збіць з панталыку.

Па 1 балу за правільны адказ

Заданне 5. Устаноіце, якімі гукамі адрозніваюцца прыведзеныя пары слоў. Укажыце іх у квадратных дужках.

Рыс – рысь [], []

мёд – медзь [], []

ёлка – золка [], []

круг – крук [], []

гуз – гуз [], []

званар – святар [], []

Па 0,5 бала за адказ

Заданне 6. Перакладзіце словы на беларускаю мову. Запішыце іх і абазначце суфіксы дзеясловаў.

Обменивать, переваривать, подписывать, рекомендовать, подклеивать, удваивать, проветривать, промасливать, овладевать, комплектовать, отремонтировать, подчёркивать.

Па 0,5 бала за правільны пераклад і 2 балы за правільнае абазначэнне суфіксаў.

Заданне 7. Запішыце сказы з формамі дзеепрыметнікаў, якія не адпавядаюць нормам беларускай мовы. Выпраўце памылкі.

1. На кожным кроку ляжаць старыя калоды, пакрыўшыся зверху зялёным аксамітам моху.
2. Між пясчаных узгоркаў заслаўшых мохам, ляжала лагчына.
3. У нерушы мы натрапілі на лясное возера, атуліўшаея звонкай цішынёй.
4. На дышашчую спёкай зямлю лажыўся шэры прыцемак.

Па 1 балу за выпраўленую памылку.

Заданне 8. Запішыце дробавыя лічэбнікі словамі, пастаўце словазлучэнні ў творным склоне.

2/3 соткі, 5/6 гектара, 1,5 вядра, 1,5 тоны, 563 студэнты

Па 1 балу за словазлучэнне

Заданне 9. Вызначце стыль тэксту. Адказ запішыце ў назоўным склоне.

Звычайна кожны дождж пахне па-свойму. У гэты час пах абавязкова залежыць ад пары года і ад таго, дзе ён, дождж, цябе застаў. Калі гэта было ў самую квецень, дык дождж, зразумела, пах садам у квецені. Калі ж увосень ён пераняў цябе ў полі, каля задумлівага агню, тады дождж абавязкова будзе пахнуць прыемным цеплаватым дымком. У жніво дождж пахне свежаю саломаю і даспелым коласам. У пару сенавання – прывялаю травой, восенню – пераспелымі слівамі, яблыкамі, бульбоўнікам.

2 балы

Заданне 10. Разбярэце словы па саставе.

Пераспелымі, бульбоўнікам, пахне, цеплаваты.

Па 1 балу за слова

Алімпіяда па беларускай мове
7 клас
Адказы

Заданне 1. Складзіце і запішыце з назоўнікамі словазлучэнні, падабраўшы да назоўнікаў прыметнікі ці займеннікі.

Шырокі стэп, прыгожы лебедзь, цікавае падарожжа, недарэчная дробязь, моннае здароўе, дарагі шампунь, белы раяль, чырвоны ветразь, цёплы шаль, залаты медаль, старажытны рукапіс, бездапаможнае гусяня.

Па 0,5 бала за словазлучэнне

Заданне 2. Пры дапамозе адпаведных суфіксаў утварыце словы з памяншальна-ласкавым значэннем.

Агонь – агеньчык, песня – песенька, вішня – вішанька, чамадан – чамаданчык, вагон – вагончык, чарэшня – чарэшанька, сотня – соценька, струмень – струменьчык.

Па 0,5 бала за слова

Заданне 3. З прапанаваных слоў выпішыце толькі тыя, у якіх дапушчаны памылкі. Побач запішыце правільны варыянт.

Адрыналін – адрэналін, аксіёметр, брандспойт, бесцселер – бестселер, біліцёр – білецёр, бугалтэрыя – бухгалтэрыя, вакуум-камера, геадэзія – геадэзія, почарк – почырк, інтэлегенцыя – інтэлігенцыя, пясчаны, блісчасты – блішчасты, салдатчына.

Па 0,5 бала за кожную выпраўленую памылку, мінус 0,5 бала – выпраўленне правільнага напісання

Заданне 4. Замяніце адным словам наступныя фразеалагізмы.

Мазоліць вочы – надакучаць, тачыць лясы – гаварыць марна, кляваць носам – драмаць, збіць з панталыку – заблытаць.

Па 1 балу за правільны адказ

Заданне 5. Устанавіце, якімі гукамі адрозніваюцца прыведзеныя пары слоў. Укажыце іх у квадратных дужках.

Рыс – рысь [с], [с']

мёд – медзь [от], [эц']

ёлка – золка [й], [з]

круг – крук [х], [к]

гуз – гуз [ш], [с]

званар – святар [звн], [с'в'т]

Па 0,5 бала за адказ

Заданне 6. Перакладзіце словы на беларускаю мову. Запішыце іх і абазначце суфіксы дзеясловаў.

Обменивать – абменьваць, переваривать – пераварваць, подписывать – падпісваць, рекомендовать – рэкамендаваць, подклеивать – падклеіваць, удваивать – удвойваць, проветривать – праветрываць, промасливать – прамасліваць, овладевать – авалодваць, комплектовать – камплектаваць, отремонтировать – адрамантаваць, подчёркивать – падкрэсліваць.

Па 0,5 бала за правільны пераклад і 2 балы за правільнае абазначэнне суфіксаў.

Заданне 7. Запішыце сказы з формамі дзеепрыметнікаў, якія не адпавядаюць нормам беларускай мовы. Выпраўце памылкі.

1. На кожным кроку ляжаць старыя калоды, пакрытыя зверху зялёным аксамітам моху.

2. Між пясчаных узгоркаў ляжала лагчына, засланая мохам.

3. У нерушы мы натрапілі на лясное возера, атуленае звонкай цішынёй.

4. На зямлю, што дыхала спёкай, лажыўся шэры прыцемак.

Па 1 балу за выпраўленую памылку.

Заданне 8. Запішыце дробавыя лічэбнікі словамі, пастаўце словазлучэнні ў творным склоне.

2/3 соткі, 5/6 гектара, 1,5 вядра, 1, тоны, 563 студэнты

Па 1 балу за словазлучэнне

Двюма трэцімі соткамі, пяццю шостымі гектарамі, паўтара вёдрамі, паўтары тонамі, пяццюстамі шасцюдзесяццю студэнтамі.

Заданне 9. Вызначце стыль тэксту. Адказ запішыце ў назоўным склоне.

Звычайна кожны дождж пахне па-свойму. У гэты час пах абавязкова залежыць ад пары года і ад таго, дзе ён, дождж, цябе застаў. Калі гэта было ў самую квецень, дык дождж, зразумела, пах садамі ў квецені. Калі ж увосень ён пераняў цябе ў полі, каля задумлівага агню, тады дождж абавязкова будзе пахнуць прыемным цеплым дымком. У жніўе дождж пахне свежаю саламою і даспелым коласам. У пару сенавання – прывялаю травой, восенню – пераспелымі славямі, яблыкамі, бульбоўнікам.

Мастацкі стыль

2 балы

Заданне 10. Разбярыце словы па саставе.

Пера-спе-л-ымі, бульб-оўнік-ам, пах-н-е, цепл-ават-ы.

Па 1 балу за слова